

3.10.2025

Fingrid Oy

Lausuntopyyntönne Kantaverkon kehittämissuunnitelma kommentit.

Lausunto Kantaverkon kehittämissuunnitelmaan 2026–2035 / Fingrid Oy

Räikkylän kunta kiittää Fingridiä menettelytavasta, joka antaa aidosti toimijoille mahdollisuuden vaikuttaa asioihin sekä tuoda esille näkemyksiä eri puolilta maata. Kunta näkee Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelman 2026–2035 parantuneen merkittävästi edellisestä suunnitelmasta erityisesti itäisimmän Suomen ja Pohjois-Karjalan osalta.

Räikkylän kunta näkee Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelman oikeansuuntaisena – sähköverkon kapasiteetti myös itäisimmässä osassa Suomea on elintärkeä asia

Räikkylän kunta näkee erityisen tärkeänä suunnitelman, jossa Pohjois-Karjala on kytketty osaksi kantaverkon vahvistamisen suunnitelmia seuraavan kymmenen vuoden aikajänteellä. Tämä on erityisen tärkeää, koska Pohjois-Karjalassa on vahva tahtotila sähköverkkojen vahvistamista edellyttävien investointien eteenpäin viemiseen ja onneksi iso lista hankkeita ja investointeja suunnittelupöydillä ja kaavoituksessa, aivan samalla tavalla kuin muuallakin Suomessa.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat) on 9.6.2025 hyväksytty maakuntavaltuustossa ja lähinnä tuulivoima-alueita koskevista valituksista huolimatta kuulutettu voimaan 1.10.2025.

Maakuntakaavassa on siis ohjeellisena 400 kV pääsähkölinjana merkitty yhteydet Kontiolahdelta Varkauden Huutokoskelle (päivitetty Fingridin reittisuunnitelman mukaisesti) sekä Kontiolahdelta Siilinjärven Alapitkään sekä Kontiolahdelta Yliskälään Lappeenrantaan. Lisäksi maakuntakaavassa on yhteystarpeena esitetty Kontiolahdelta pohjoiseen Kainuun suuntaan osoitettu 400 kV yhteystarve. Kunta pitää erityisen tärkeänä, että kantaverkon

kehittämissuunnitelmassa on tuotu esille nämä tarvittavat kehitettävät ylimaakunnalliset yhteydet.

Joensuu-Huutokoski yhteys on YVA-prosessissa, muiden 400 kV yhteyksien osalta tarvitaan perusselvitystä ja päivitystä reittisuunnittelun kautta. kunta näkee ensisijaisen tärkeänä:

- 1) Kontiolahti-Huutokoski välisen linjan etenemisen suunnittelusta suoraan toteutukseen eli mahdollisimman pikaisia investointipäätöksiä 400 kV linjan toteuttamisesta sekä
- 2) Niin kutsutun "vaaralinjan/Itäverkon" Kainuusta Pohjois-Karjalan kautta Etelä-Karjalaan toteutuksen käynnistämisen reittisuunnitelman laatimisella ja siitä eteen päin välittömästi.

Perustelut kunnan lausunnolle

Perusteita sähköverkon vahvistamiselle ja siihen liittyviä investointi- ja suunnittelupäätöksiä nimenomaan Itä-Suomeen ja erityisesti Pohjois-Karjalaan on runsaasti:

- Sähköverkon riittävyys yhdessä verkkohankkeiden pitkän toteutusajan kanssa on merkittävin pullonkaula, joka estää Pohjois-Karjalan teollisten investointien ja uusiutuvan energian teollisen mittakaavan hankkeiden etenemisen lähivuosina. **Sähköverkon riittävyys onkin keskeisimpiä haasteita ja konkreettinen pullonkaula Pohjois-Karjalan elinkeinoelämälle ja sen kehittämiseksi eli toisin sanoen maakunnan ja sen kuntien elinvoimalle nyt ja tulevana vuosina.**
- Suunnitelmassa on hyvin ja oikein esiin tuotu se, että Venäjän siirtoyhteyksien poistuminen vuonna 2022 oli merkittävä muutos, joka kasvatti siirtotarpeita ja huoltovarmuuden painetta. Samalla Itä-Suomea varten on Fingridin mukaan käynnistetty useita hankkeita (mukaan lukien Huutokoski-Kontiolahti 400 kV), joiden tarkoituksena on turvata sähkönsaanti ja mahdollistaa uuden kulutuksen/tuotannon sijoittuminen alueelle. **Toisin sanoen Venäjän tuonnin loppuminen on tehnyt Itä-Suomen ja Pohjois-Karjalan verkon vahvistamisesta kriittistä sähkönsaannin turvaamiseksi.** Samalla Fingrid toteaa varautuneensa moniin uusiin yhteystarpeisiin Kainuusta Etelä-Karjalaan asti, jotta alueen sähkönsaanti voidaan turvata tulevaisuudessa. Lisäksi mainitaan, että yhteistyössä alueen verkkoyhtiöiden kanssa on laadittu Itä-Suomen

verkon kehittämisesitys ja käynnistetty Huutokoski–Kontiolahti 400 kV – yhteyden YVA.

- Pohjois-Karjalassa on hankepyödyllä etenemässä vuoden sisällä satojen megawattien hankemassa, ja taustalla kymmenkertainen määrä investointeja tulossa, ja samaan aikaan Fingridin arvioiden mukaan paikasta riippuen 0–200 MW mahtuu uusia hankkeita Pohjois-Karjalan verkkoon. Tämä tarkoittaa, että vain rajatulla alueella on vielä mahdollisuuksia liittää keskisuurta tuotantoa, mutta tilanne on hyvin epätasainen eri puolilla maakuntaa. Kansallisesti tilanne on myös haastava, eli paine Pohjois-Karjalan ”lopun verkon täyttymiseen lähivuosina” tulee olemaan erityisen voimakas. **Sen takia nyt pitää lähteä liikkeelle etenemään uusien pääsähkölinojen suunnittelussa ja toteutuksessa, koska hankkeiden toteutusajat ovat joka tapauksessa pitkiä.** Jos nyt ei lähdetä liikkeelle, niin pahimmassa tapauksessa Pohjois-Karjalassa joudutaan odottamaan vahvempia verkkoja 2040-luvulle saakka, jolloin ollaan vihreän siirtymän osalta auttamattomasti myöhässä. Vahvoja verkkoja tarvitaan Joensuun seudun lisäksi ehdottomasti myös Keski-Karjalassa ja Pielisen Karjalassa!
- Pohjois-Karjala on uusiutuvan energian edelläkävijä ja erityisesti bioenergian käyttäjä ja tuottaja, joka tavoittelee uusiutuvan energian osuuden kasvattamista nykyisestä 72 %:sta 80 %:iin kokonaisenergiankäytöstä vuoteen 2030 mennessä (Lähde: Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2030). Bioenergian lisäämisen mahdollisuudet ovat vähäiset samalla kun energiantuotannossa Pohjois-Karjalassa edetään ja on jo edetty kohti muita kuin polttoon perustuvia menetelmiä kohti. Uusiutuvan energian osuuden tavoitteen saavuttaminen ja ylittäminen ovat mahdollisia laajamittaisen tuuli- ja aurinkovoiman tuotannon avulla sekä hyödyntämällä entistä tehokkaammin erilaisia hukkalämpöjä, mikä edellyttää yleensä lämpöpumpputeknologian hyödyntämistä. Samalla ollaan siirtymässä kohti vetytaloutta ja sähköön perustuvia liikennetarkaisuja. Hiilidioksidin talteenotto ja siitä syntyvien jatkojalosteiden kehittäminen ja valmistaminen vahvistavat ilmastonmuutoksen hillinnän, päästöjen vähentämisen ja uusiutuvan energian tuotannon positiivisia talousvaikutuksia. Vedyntuotanto hiilidioksidipäästöjen syntypaikalla ja vedystä jalostettavien tuotteiden, kuten liikennepolttoaineiden tai hiilineutraalin betonin, valmistaminen on mukana parasta aikaa

lausunnolla olevassa Pohjois-Karjalan ohjelmassa. Eri prosesseista syntyvän hukkalämmön hyödyntäminen esimerkiksi kaukolämmöksi on myös iso mahdollisuus. **Pohjois-Karjalassa on tunnistettu muun muassa 1.5 miljoonan tonnin biogeenisen hiilidioksidin lähde, joka kiinnostaa laajasti myös energia-alan toimijoita.** Tämä kaikki kehittämistyö ja investointisuunnitelmat edellyttävät nykyisen sähkönsiirtoverkon vahvistamista. Sähköenergian käytön ja tuotannon kasvu edellyttää ehdottomasti verkon vahvistamista, jotta Pohjois-Karjala pystyy kehittymään ja hyödyntämään oman potentiaalinsa ja tänne suunnitellut investoinnit voivat toteutua.

Yhteenveto

Fingrid on pyytänyt palautetta Suomen kantaverkon kehittämissuunnitelmaan seuraavalle kymmenvuotiskaudelle 2026–2035. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää Fingridiä, että alueen palautetta on kuultu edellisen suunnitelman jälkeen. Kommenteilla oleva kehittämissuunnitelma on oikeansuuntainen, mutta ilman konkreettista investointipäätöstä suunnitelma pysyy vielä suunnitelmana.

Räikkylän kunta antaa samalla myös kiitosta Fingridille, että se aidosti käy vuoropuhelua alueiden ja toimijoiden kanssa. Tähän liittyy myös maakunnan uusien yhteyksien rakentaminen ja suunnittelu, jossa Fingridillä ja alueellisilla verkkoyhtiöillä on myös suunnitelmassa todetun mukaisesti yhteisen tekemisen mahdollisuus. Räikkylän kunta toivoo erinomaisen hyvää yhteistyötä hankkeiden nopeassa edistämisessä ja niiden konkretisoimisessa sekä on valmis tukemaan kaikin mahdollisin keinoin sähköverkon vahvistamishankkeiden hyvää etenemistä.

Räikkylän kunta kiittää suunnitelmasta sekä toivoo pikaisia investointipäätöksiä sekä hankkeiden ja investointien nopeaa etenemistä maan itäisimmässä osassa ja Pohjois-Karjalassa nyt käsillä olevan suunnitelman päälinjausten mukaisesti.

Räikkylän kunta

Esko Rautiainen
kunnanjohtaja